

Geandewei

KERKBLAD

Jaargang 32 - nummer 8
vrijdag 18 april 2025
editie Dokkum e.o.

Foto: Willem Wilstra

Protestantse
Kerk

Stille Zaterdag

Boppe it oanrjocht

Het symbool van
de Paaskaars

De toekomst van
'gewortelde kinderen'

Column Tettie Stiemsma

Boppe it oanrjocht

Yn ús keuken hingje trije blauwe boarden boppe it oanrjocht. Pannen sizze wy eins. Mar goed, it binne fan dy wandboarden mei in tekst derop. Se hingje der mei in doel. Nee, der steane net fan dy resepten op, mar wol weardefolle ôfbyldingen. En se binne allegearre ek noch fan emosjonele wearde. De linkse komt út it âlderlik hûs fan Renze. Is it troch omke Jan yn 1947 út Yndonezië wei nei de famylje stjoerd? Dat tinke wy eins omdat der fan dy Aziatyske ôfbyldingen op steane. Omdat omke Jan nea werom kaam is dizze panne ús ekstra dierber.

Yn de midden hinget de skeinde blauwe panne fan ús thús. In kear fallen en doe lime. Us mem hie him krige yn de fyftiger jierren. In oantinken fan de famkesferiening. Dizze panne hong eartiids by ús op de skoarstienmantel. As ik siik wie en op 'e bank lei, lies ik altyd de tekst op dat board: 'Wen, Ren, Bou, Bewa'. De earste trije wurden wiene wol dúdlik mar foaral dat 'Bewa' fûn ik altyd mar in frjemd wurd. Doe't ik ús mem ris frege wêrom dat derop stie fertelde se dat it 'Bewaren' en 'Bouwen' wie... Ek in dierber oantinken boppe ús oanrjocht. It lêste blauwe board is fan ús tredde soan. Hy wûn it mei in keatswedstriid yn Makkum en doe't er it hûs útgie sei er: 'Hâld mem dat pantsje mar.'

Trije blauwe pannen yn de keuken. Goed Freed, trije houten krusen op in heuvel. Ik fyn foaral dy middelste ek in wis symboal dêrfoar. De middelste panne brutsen, it middelste krús mei de skeinde Heilân. Stoarn foar ús sûnde om ús te bewarjen. De barsten yn de panne wer lime. Suver as in symboal foar de groeden fan Jezus Kristus. In sichtber teken fan de trochstiende pine foar it behâld fan de wrâld. O sa dierber.

Meditatie Eben-Haëzer

Na afloop plaatste Samuël tussen Mispa en Sen een steen en noemde die Eben-Haëzer. 'Want' verklaarde hij, 'tot hier toe heeft de Heer ons geholpen.' 1 Samuël 7:12 door Ytje Hinke Attema

Lopend langs de kade zag ik de 'Eben-Haëzer' liggen. Een prachtige platbodem. De schipper stond op het schip en wenkte mij. Ik kon niet anders dan reageren op die wenk. „Kom aan boord” zei de schipper en nodigde mij op het dek te gaan zitten. „Wat maakt dat oude schepen namen hebben als de Eben-Haëzer?”, vroeg ik. Hij vertelde het volgende verhaal:

„Het komt uit 1 Samuël 7. Samuël was rechter van Israël. De Israëlieten aanbaden de goden van de Filistijnen, maar die moesten ze opgeven om zich met overgave te richten op de Heer. Ze kwamen bijeen in Mispa en erkenden dat ze gezondigd hadden tegen de Heer. Samuël gaf in Mispa richtlijnen aan de Israëlieten, waaraan ze zich moesten houden. De Filistijnen kregen er lucht van dat de Israëlieten bijeen waren in Mispa en wilden hen aanvallen. Toen werden de Israëlieten bang. Ze wendden ze zich tot Samuël en zeiden: 'Laat ons niet in de steek en roep voor ons de Heer te hulp, opdat hij ons redt uit de greep van de Filistijnen.' Samuël offerde een lammetje aan de Heer, maar terwijl hij daarmee bezig was, kwamen de Filistijnen om Israël aan te vallen. Zijn gebed werd verhoord, want de Heer zorgde voor verwarring onder de Filistijnen zodat zij op de vlucht sloegen en het onderspit moesten delven. Na afloop plaatste Samuël een steen tussen Mispa en Sen en noemde die Eben-Haëzer. 'Want', verklaarde Samuël, 'tot hier toe heeft de Heer ons geholpen.' Zolang Samuël leefde hield de Heer de Filistijnen in bedwang en was er vrede.”

Na dit bijbelverhaal legde de schipper uit waarom deze naam voor zeelieden tot de verbeelding spreekt. 'Het heeft ermee te maken dat schepen hun vracht vervoerden over zee zonder motor, onder zeil. De zee was ruw en gevaarlijk. Wanneer je de bestemming had bereikt dankte je de Heer voor de behouden vaart. Dat zal aanleiding zijn geweest om tot deze naam te komen. Maar genoeg gepraat, ga nu maar de fok klaarmaken en op mijn teken de touwen losmaken.”

Ik was onder de indruk van zijn verhaal en als vanzelfsprekend deed ik wat mij was opgedragen. Er stak een behoorlijke bries op, de schipper startte de motor en langzamerhand stuurde hij het schip naar het midden van het kanaal. De brugwachter zag ons aan komen varen en deed de brug voor ons open. We voeren verder en kwamen op een brede rivier uit. De schipper ging met de kop van de aak in de wind liggen. De motor zette hij uit. „Maak het grootzeil los, daarna hijs je het.” Ik keek hem met grote ogen aan. „Het grootzeil omhoog hijsen? Ik heb nog nooit gezeild, waar haal ik die krachten vandaan? Meent de schipper nu echt dat ik die kracht heb om dat grootzeil omhoog te hijsen?” Maar inderdaad, alsof het de gewoonste zaak van de wereld was trok ik aan de vallijn en het grootzeil ging stukje bij beetje omhoog. „Kijk omhoog naar de vaan, dan zie je waar de wind vandaan komt en zet je de schoot vast” Ik deed wat mij was opgedragen. „Vervolgens ga je de fok omhoog hijsen en vastmaken.” Nadat ik dat had gedaan liep ik naar het achterdek waar de schipper zat. Het was prachtig weer, samen genoten we van de wind en het zeilen.

We voeren naar het midden van het meer en uit het niets brak er een storm los. Het zweet brak mij uit. Wat nu? Wat gaat er gebeuren? „Laat het grootzeil meer vieren en houd koers”, zei de schipper. De golven spatten over het achterdek, ik werd kletsnat, maar hield de schoot vast. „Houd de wind in de gaten”, riep de schipper. De schoot werd glad en had de neiging uit mijn handen te glippen. Net zo plotseling als de storm was opgestoken ging de wind over in een rustige bries. Een diepe zucht van opluchting ging door me heen. De zon brak door en we voeren verder. De schipper keek me aan en zei: „het gaat goed, je hebt talent en voelt het schip goed aan, houd die koers vast.” Voordat ik het in de gaten had, voeren we terug over de rivier en het kanaal. Met de kop in de wind maakte ik de fok los en vervolgens haalde ik het grootzeil naar beneden en meerde de schipper aan bij de kade. Ik vouwde het grootzeil, rolde de fok op en zette het vast. „Dank u wel, schipper, het was een geweldige ervaring!” Met een grote glimlach verliet ik de aak. „Vervolg je weg en vertrouw en leef”, zei de Schipper. Ik liep verder met de 'Eben-Haëzer' in gedachten.....

Ytje Hinke Attema is pastoraal werker van de Protestantse Gemeente Drachten

Leesrooster

Week 17, 20 t/m 26 april

zondag	Johannes 1,1-17
maandag	Psalm 105,1-22
dinsdag	Psalm 105,23-45
woensdag	Lucas 24,1-12
donderdag	Psalm 102,1-18
vrijdag	Psalm 102,19-29
zaterdag	Lucas 24,13-27

Week 18, 27 april t/m 3 mei

zondag	Lucas 24,28-35
maandag	Psalm 150
dinsdag	Deut. 16,18-17,7
woensdag	Deuteronomium 17,8-20
donderdag	Deuteronomium 18,1-8
vrijdag	Deuteronomium 18,9-22
zaterdag	Johannes 10,1-10

Persoonlijk Stille Zaterdag

Het is moeilijk om voor deze dagen een artikel te schrijven, omdat stilte mag en moet overheersen. Toch een poging.

door ds. Herman F. de Vries

Goede Vrijdag

Donker is de dag. Donker wordt het op Golgotha. Midden op de dag wordt de zon verduisterd. Het leven wordt verdreven door de dood. De dood overwint vandaag. Deze dag lijkt niets anders te brengen dan de dood. Toch wordt de dag Goede Vrijdag genoemd, omdat de betekenis van wat gebeurt, goed was - en is - voor allen die zich richten tot de Gekruisigde Heer.

Dit jaar zien we om ons heen Goede Vrijdag gebeuren. Mensen sterven in heel veel landen. Zij worden gedood. De wapenindustrie bloeit en faciliteert de dood. Maar waar de dood van Jezus betekenis heeft gekregen, zien we de dood van al die mensen nu alleen maar zinloosheid en woede ontstaan.

Alleen degene die zelf lijdt, zou zijn of haar leven en sterven betekenis kunnen geven, door het als offer te zien en een bijdrage aan de verlossing van de wereld, in navolging van de Heer Die ons is voorgegaan. Misschien goed om nu niet meteen 'nee' te zeggen, maar om bovenstaande in langdurige stilte te overwegen.

In de Rooms-Katholieke kerk worden martelaren vaker als heiligen vereerd dan in de Reformatie en is het idee van - en het geloof in - offeren in navolging van Christus meer bekend en vertrouwd. Overigens kan dit geloof doorslaan in zelfkastijding. Die beelden komen ook wel langs: mensen die zich laten kruisigen en hun bebloede lichamen tonen.

Uitwassen zijn er altijd. In de kern echter is de gedachte van offeren, navolgen en betekenisvol lijden niet iets om af te wijzen. Het leven, lijden en sterven van bepaalde mensen kan betekenis krijgen voor ons eigen leven, omdat hun getuigenissen ons kunnen raken en vormen. We kunnen denken aan laatste woorden op een sterfbed, die nabestaanden en omgeving tot op de dag van vandaag hebben gevormd.

Offeren leidt natuurlijk niet altijd tot de dood. De collecte is al een offer. Als iemand vast, dan brengt hij of zij een offer. Een vrijwilliger offert zijn of haar tijd, gezondheid en talent, waardoor een ander zich kan oprichten. Zo kunnen wij door te offeren en in te houden, door te buigen en in min of meerdere mate te lijden, bijdragen aan de verlossing van de wereld in navolging van onze Heer. Het lijden lijkt mij kleiner te maken, maar maakt de ander groter. En zo worden wij samen groot en tenslotte verheerlijkt.

Stille Zaterdag

Daarna wordt het nog stiller. Tijd om het bovenstaande - en nog veel meer - te overdenken.

Kaarsen zijn gedoofd. De duisternis dringt zich aan ons op. Onze gebeden worden intenser. Er is geen weg terug, want er ligt niets zinnigs meer achter ons. Achter ons zijn de soldaten die Jezus hebben gedood. Achter ons liggen politieke ontwikkelingen, uitspraken van dictators, machtige Musks... En ook ons eigen tekortschieten. Daar moeten wij niet meer heen. Wij moeten verder en vooruit.

Achter ons ligt 7 oktober. Achter ons ligt 11 september. Achter ons de Tweede Wereldoorlog. Achter ons de donkere Middeleeuwen. Achter ons Haman en de farao van Egypte. Achter ons Sodom en Gomorra. Achter ons is Kain. Achter ons de zondeval. Stille Zaterdag duwt ons vooruit.

Heeft ons geloven en voortgaan zin?, vragen wij ons in de stilte van deze uren af. Bestaat God wel nu Zijn Zoon is gestorven? Waarom al dit kwaad en lijden om ons heen? Als God bestaat dan zou het toch anders moeten zijn?

Stille Zaterdag is een kantelpunt. Wie doet mee en gaat mee? De winkels zijn niet dicht. Te vrezen valt zelfs dat op Stille Zaterdag de winkels voller zullen zijn dan de kerken. Zal er gewerkt worden of zal er gebeden worden?

We leven in bijzondere tijden, gevaarlijke tijden. Dit zijn de tijden om niet het lauwe Laodicea te volgen, maar om op te staan in navolging van de Opgestane. Stille Zaterdag reikt ons tenslotte het licht van Pasen aan dat ons de weg wil wijzen naar Pinksteren.

In veel gemeentes worden rond deze tijd gemeenteavonden gehouden, waarin de financiën en huishoudelijke zaken aan de orde komen. Dat moet ook en is belangrijk. Maar waar uw schat is daar zal uw hart zijn, lezen wij in het Evangelie. Licht onze aandacht bij het geld, de landerijen, een tekort of een overschot? Waar praten wij het meest en het makkelijkst over?

Stille Zaterdag wil ons ergens bij bepalen. Veel kerken hebben het moeilijk en krimpen. Stille Zaterdag wil ons wegleiden van ziekmakende discussies. In veel gemeentes zijn er conflicten om gebouwen. Stille Zaterdag leert ons stil te zijn. Wat vertelt de krimp ons? Wat zeggen ruzies en conflicten over onze geestelijke staat? In de Hof van Gethsemane drongen soldaten en tegenstanders van Jezus zich dreigend aan Hem op. Wij moeten niet terugkeren. Stille Zaterdag leidt ons weg en verder.

Achter ons ligt de dood. Voor ons ligt het leven. Zwijg en wees stil. Let op uw tong. Ja, er zijn zo veel woorden en teksten in de Bijbel te vinden die Stille Zaterdag willen bevestigen. Wij leven in pijnlijke tijden. Dieptepunt dat tot keerpunt kan worden. Of ondergang. Uit de put werd Jozef al gered. De duisternis zal oplichten voor wie geloof heeft en de komende nacht trotseert. Moge het een nieuw Pasen worden in ons midden.

ds. Herman F. de Vries is predikant in Feanwâlden-Feanwâldsterwâl en Ljussens-Moarre en redactielid van Geandewei

Byldspraak - Willem Wilstra

Betinking

Der is in boek mei seldsume teksten op grêfs-tiennen. Ek stienhouwers presintearje moaie fotoboeken mei grêfmonuminten. It nijste fenomeen is in aluminium plaatsje mei derop in QR-koade printe. Sa kin men op it mobyltsje de gegevens omtrint de ferstoarne nei-lêze...

Sels bin ik dêr noch net sa tûk yn. Ik haw dêrom mar in moai moarmeren stientsje meitsje litten foar thús troch Nanne Jonkman, dy't ek de stientsjes beskriuwt fan de ferstoarne gemeenteleden. Mei de jierlikse Betinkingstsjinst lizze sy moai yn in rige op 'e liturgyske tafel en wurde de nammen op-lêzen.

GOED FREED, yn de jûn nei de krusiging:
'Joazef fan Arimatéa gong nei Pilatus ta en frege om it lichem fan Jezus. Joazef bewuolle it yn skjin linnen en lei it doe yn syn eigen nij grêf, dat er yn'e rots úthouwe litten hie. Foar de yngong fan it grêf rôle er in grouwe stien en gie doe fuort.'
(Frij út Matteüs 27 : 57-60)

PEASKESNEIN:
'Doe't Maria fan Magdala en de oare Maria dy dei by it grêf kamen begûn de grûn ynienen slim te skodzjen. In ingel kaam út 'e himel del by it grêf, rôle de stien fuort en gong dêrop sitten. De ingel naam it wurd en sei tsjin de froulju: 'Jimme moatte net bang wêze. Ik wit, dat jimme om Jezus sykje, dy't krusige is. Dy is hjir net, want Hy is ferriisd. Sis it tsjin de learlingen en gean nei Galiléa. Dêr sille jimme Him sjen'.
(Frij út Matteüs 28 : 1-7)

'Soe ik noch freezje? Hy oerwûn de dea, ik fyn frede yn Jezus. 'k Jou Him alle ear'
(Liet 634 : 3)

Geandewei Kerkblad voor de Protestantse Kerk in Fryslân

Hoofdredacteur:

Arjen Bakker
Romptastrjitte 15
9036 PK Menaam
T. (0518) 750 276
E. redactie@geandewei.nl

*Niet voor opgave en opzeggen
abonnementen, u vindt de contact-
persoon hiervoor bij de berichten
van uw eigen gemeente*

Advertenties en familieberichten

Media advies Theo Wijbenga
T. (06) 51426179
(bereikbaar van 8:30 - 13:00 u.)
E. advies@theowijbenga.nl
W. theowijbenga.nl

Kopij algemeen deel:

uiterlijk 15 dagen voor verschijnen
naar redactie@geandewei.nl

Vormgeving, druk, post- en digitale abonnementen:

Dekker Creatieve Media en Druk,
E: administratie@geandewei.nl

www.geandewei.nl

De eredienst - kan en mag het anders?

Licht van Christus: het symbool van de Paaskaars

De paaskaars. Het hele jaar staat hij fier in de kerk en brandt in elke kerkdienst: op zondag, bij liturgische momenten door de week en bij uitvaarten. En dan wordt hij gedooft op Goede Vrijdag, op het moment in het evangelieverhaal dat Jezus de geest geeft. In de viering van de paasnacht wordt de nieuwe paaskaars de kerk binnengebracht, onder de verkondiging: 'Licht van Christus!' door dr. Oane Reitsma

Aanwezigheid van Christus

'Ik ben met u, alle dagen, tot aan de vol-einding der wereld', zegt Jezus (Matteüs 28:20). Dat betekent dat de paaskaars altijd brandt, omdat hij Christus' aanwezigheid bij de vierende gemeente representeert. In sommige gemeenten wordt de kaars aan het begin van de dienst aangestoken. De gedachte daarachter is dat Christus in ons midden verschijnt wanneer de gemeente samenkomt, en niet de indruk wordt gewekt dat zijn aanwezigheid met het gebouw van de kerk verbonden is. In de meeste kerken brandt de paaskaars echter al als de gemeente de kerkruimte binnenkomt, omdat Christus' aanwezigheid niet van ons afhankelijk is; zijn licht straalt ons al tegemoet, zijn aanwezigheid gaat aan die van ons vooraf.

Consequent branden

In deze betekenis krijgt de paaskaars de functie die de Godslamp in de synagoge heeft, die bij de ark met de Thorarollen hangt, of in rooms- en oud-katholieke kerken bij de tabernakel met het eucharistisch brood. Die verwijzen ook naar de voortdurende aanwezigheid van God respectievelijk Christus. Het licht valt overigens niet samen met deze goddelijke aanwezigheid – het is niet zo dat deze aanwezigheid er niet is als het licht per ongeluk niet brandt of onbedoeld gedooft raakt – maar het verwijst er symbolisch naar. En omdat liturgische symbolen hun betekenis krijgen door er consequent mee om te gaan, is het wenselijk dat deze lichten consequent branden.

Praktisch gesproken kun je in een kleine liturgische setting, bijvoorbeeld bij een middaggebed in het liturgische centrum of de stilte-ruimte van de kerk na een vergadering, natuurlijk het licht even aansteken. Lied 285 is geschikt om daarbij te spreken of zingen en wijst erop dat het licht aan ons voorafgaat: 'Het licht is ons voorgegaan en straalt als een lopend vuur', of lied 284: 'Christus, Gij zijt het licht in ons leven'. Een parallel hieraan is een kleine versie van de paaskaars die een predikant in zijn werkkamer ontsteekt voorafgaande aan een pastoraal gesprek: ook dan is Christus immers aanwezig.

Eerste licht

Samen met de paaskaars worden in de paaswake ook vaak doopwater, antependium, avondmaalsgerei en bloemen de kerk binnengedragen. Symbolisch werkt dit alleen wanneer ze op Witte Donderdag na de viering ook zijn weggedragen en er een lege, kale ruimte is overgebleven. De gedachte hierachter is dat

op de paasochtend alles vernieuwd is, er is compleet nieuw leven ontstaan. Is er in de gemeente geen paasnachtviering, dan brandt de paaskaars al op paasochtend, want Christus was al opgestaan toen de vrouwen in de vroege morgen ontdekten dat het graf leeg was.

Omdat de paaskaars bij uitstek symbool is van nieuw leven door de dood heen, is het logisch dat deze dicht bij het doopvont staat. Al het licht in de eredienst – tafelkaarsen, kaarsen voor kinder- of tienerdienst, doop- en belijdeniskaarsen, gedachteniskaarsen bij een uitvaart – wordt aan de paaskaars aangestoken. Niet omgekeerd, omdat Christus het licht is waarin al ons geloven en hopen begint. Het begint niet bij onszelf. Bij een uitvaart, waar ook sprake is van dood en opstanding, staat de paaskaars zo mogelijk naast het lichaam van de overledene.

Van Pasen tot Pinksteren

In rooms- en oud-katholieke kerken brandde de paaskaars vanouds alleen van de paasochtend tot en met de evangelielezing op Hemelvaartsdag, als symbool van de veertig dagen dat Jezus na zijn opstanding aan de leerlingen was verschenen (Handelingen 1:3). Sinds het Tweede Vaticaans Concilie brandt de kaars echter tot aan Pinksteren, evenals bij 'doorgangsmomenten' als doop en uitvaart. Zo worden de vijftig dagen van Pasen symbolisch bij elkaar gehouden en zijn opstanding, hemelvaart en de zending van Gods Geest één samenhangende, feestelijke beweging.

Gaat het licht daarna uit dan? Nee, de gedachte is dat na Pinksteren de gemeente zelf drager wordt van het licht. De Geest is immers over haar uitgestort. Christus is het licht, de gemeente de kandelaar (zie ook Lied 500).

Gedooft, uitgeblazen of aangeblazen?

Deze laatste gedachte heeft wel consequenties voor hoe de paaskaars uitgaat. Gebeurt dit met Pinksteren (of aan het eind van een ander liturgisch moment), dan moet hij niet met een kaarsendover gedooft worden, want dan gaat hij als een nachtkars uit. Het is juist de bedoeling dat het licht de gemeente wordt aangeblazen. Blazen dus, en niet doven, én in de richting van de gemeente.

Dooft men de kaars op Goede Vrijdag, ook dan is het symbolisch mooier om hem uit te blazen dan te doven. Jezus geeft immers de Geest. Het is zijn laatste ademtocht die zijn tijdelijke afwezigheid tijdens de Stille Zaterdag inluidt.

Toch kan men overwegen op de avondmaalstafel of bij het kruis een klein lichtje te laten branden. Ook in de dood blijft God aanwezig.

Een andere mogelijkheid is om met alle liturgische attributen na de maaltijdviering op Witte Donderdag de kaars de kerk uit te dragen en in een stiltekapel aan het zicht te onttrekken. Dan wordt het moment van uitblazen, dat soms als anti-symbool ervaren wordt, op een stijlvolle manier vermeden.

Zorgvuldig

Liturgisch handelen is altijd symbolisch handelen. Symbolisch handelen vraagt doordenking en bewuste en consequente keuzes. Als je je niet bewust bent wat je met een symbool wilt uitdrukken, gaat de beeldtaal ervan zichzelf tegenspreken. Liturgiecommissies kunnen het gesprek aangaan wat passend is, op de eigen plek waar gevierd wordt maar ook in verbondenheid met de symboliek in de oecumene van de kerk.

En praktisch: als het lontje te diep in de kaars zit, snijd dan niet een stuk van de kaarsranden af maar duw de randen van de nog warme kaars iedere keer een beetje naar binnen. Een mooi symbool vraagt om een beetje respect.

Met dank aan Willem Timmerman

dr. Oane Reitsma is predikant van de Protestantse Gemeente Hilversum en medewerker Eredienst en kerkmuziek bij de Dienstenorganisatie

*'Er is niets nieuws onder de zon.
Wanneer men van iets zegt: 'Kijk, iets nieuws',
dan is het altijd iets dat er sinds
lang vervlogen tijden is geweest.'
(Prediker 1:9-10 NBV'21)*

Kijk, iets nieuws!

De lente is de tijd om iets nieuws te beginnen, dat op zich is niet nieuw. De bomen worden groen, de vogels bouwen een nest en mensen voelen vlinders in hun buik. Daar horen ook nieuwe initiatieven voor de kerk bij, en daar geef ik u bij dezen graag een hele rij van mee.

Nieuwe ideeën voor jeugdwerk

Om te beginnen is er op donderdagavond 8 mei in Heerenveen een inspiratieavond voor het jeugdwerk. Onze eigen werkgroep heeft samen met Roetz (het oude YMCA) een mooi programma samengesteld rond het thema 'Impactmakers'. Na een gezamenlijke maaltijd en een korte opening gaan we aan de slag in twee workshoprondes, waarbij je kunt kiezen uit:

- (1) "Help, deelnemers, en nu?" over de groep en hoe je je programma erop afstemt;
- (2) "Kinderen mij een zorg; verontrustende signalen bij kinderen" over wat je ziet en wat je ermee kunt doen;
- (3) "Godly Play" over Bijbelverhalen en hoe je die verrassend dicht bij kinderen kunt brengen;
- (4) "Focus op pubers!" over die mooie leeftijd en die prachtige vragen; en
- (5) "Kliederkerk buiten" waarbij je ook echt naar buiten gaat om te zien wat je daar met kinderen kunt doen.

We beginnen om 18.30 uur voor wie mee eet en om 19.15 uur voor wie alleen opening en workshops mee wil doen. Het adres is Trinitas, Coehoorn van Scheltingaweg 1, Heerenveen, op tien minuten loopafstand van het station. Wie meer wil weten of zich aan wil melden kan terecht bij Dorette van Houten (d.vanhouten@planet.nl). Of zoek op de website van Roetz Nederland op 'Impactmakers'.

Nieuwe ideeën Groene Kerk

Groene Kerken Fryslân organiseert op zaterdag 10 mei samen met Solidair Friesland een de inspiratiedag 'Groene Hoop doet Leven', vol verhalen en nieuwe ideeën om thuis en de kerk nog wat groener te maken. Van 10.00 tot 15.30 uur is er een programma op Foarwei 45 in Kollumersweach. De toegang is gratis, informatie en aanmelden kan bij gkf@solidairfriesland.nl. Graag zelf een boterham meenemen voor de lunch. Drinken en soep worden geregeld..

Nieuw mailadres van de classis

Het lijkt maar een kleinigheid, en toch is een mailadres vaak het begin van een verhelderend antwoord of een goed idee. Dat geldt zeker voor het adres van onze classis, waar onze scriba ervoor zorgt dat u of een goed antwoord of een goede doorverwijzing krijgt. Dat mailadres zit nu prettig vast aan onze website en luidt: scriba@classisfryslan.nl. Zeker voor de scribae van de gemeenten is dit een adres om ingelijst naast de PC te hangen.

Nieuwe mogelijkheden voor kerkelijk werkers

Zoals u wellicht her en der hebt gelezen komen er nieuwe mogelijkheden voor kerkelijk werkers in onze kerk. Het duurt nog wel twee jaar voordat het aangenomen plan ook uitgewerkt en van kracht is, maar dan krijgen kerkelijk werkers en kerkelijk jeugdwerkers eindelijk de plek die hen toekomt. Maar dat geldt uiteraard alleen voor wie ook écht kerkelijk werker is: de controle hierop wordt scherper. Daarom nodigen we alle niet geregistreerde kerkelijk werkers, jeugd- en opbouwwerkers uit voor een avond waarop we de mogelijkheden verkennen om de zaak af te ronden. De avond is op 3 juni om 19.30 uur in de Oerdracht in Joure en aanmelden kan tot 19 mei bij scriba@classisfryslan.nl.

Nieuwe voorzitter CCV

'Visitatie' vinden veel kerkmensen een eng woord. Je denkt erbij aan 'ruzie', 'spanning' en 'losmaking'. Dat zijn inderdaad zaken waar visitatoren vaak mee te maken hebben, maar dan op dezelfde manier als de brandweer met 'brand' en de tandarts met 'kiespijn' te maken heeft. Daarom vallen brandweermannen, tandartsen en visitatoren ook vaak zo mee als je ze in het echt tegenkomt: ze zijn er om problemen te voorkomen en te verhelpen, niet om problemen te maken. Visitatoren zijn bemiddelaars. Daar waar een kerkenraad er even niet uitkomt met elkaar, proberen zij de zaak weer vlot te trekken. En deze ploeg bemiddelaars heeft sinds kort een nieuwe voorzitter: dr. Alco Meesters. Op zondag 11 mei wordt hij om 14.00 uur als predikant in algemene dienst aan onze classis verbonden in de kerk van Steggerda, waar hij ook gewoon gemeentepredikant blijft. U bent van harte uitgenodigd om deze dienst bij te wonen.

Vertrekkend voorzitter ds. Idske van der Pol neemt afscheid in de vesper voorafgaand aan de classis op 22 mei. Ds. van der Pol is bij veel zaken in onze classis intensief betrokken geweest en heeft vooral ook haar ploeg bemiddelaars geleid en de nieuwelingen onder hen ingewerkt en opgeleid. De vesper begint om

19.15 uur in de Martinikerk, Breeddeplaats 2 in Franeker. Ook het eerste deel van de classisvergadering zelf is de moeite waard om bij te blijven. Er is o.a. een presentatie van Godly Play, een mooie gelegenheid voor wie de inspiratiedag voor het jeugdwerk heeft gemist.

Nieuwe afspraken Veilige Kerk

Per 1 juli gaan de nieuwe regels voor 'Veilige Kerk' in. Daar zijn al heel wat mensen druk mee geweest. Op de website van de landelijke kerk staat een handig overzicht (zoek daar op 'Veilige gemeente'). Vanuit de classis krijgen kerkenraden rond deze tijd een uitgebreide mail met nog wat puntjes op de 'i'. Zo is er een lijst van tien vertrouwenspersonen voor wie de eigen gemeente er geen heeft. Op die manier moeten we een heel eind komen met elkaar.

Nieuwe site Tsjerke en Media

Al jaren zendt Omrop Fryslân op zondag een kerkdienst van een gemeente in onze provincie uit. De werkgroep die dit verzorgde is nu de Stichting Tsjerke en Media. Behalve op TV zijn de diensten ook terug te kijken op de website (tsjerke.media). Houdt die vooral ook in de gaten: ergens in de komende maanden wordt die helemaal vernieuwd!

Kijk, iets nieuws!

Zou Prediker van deze nieuwtjes ook zeggen: 'Het is iets dat er sinds lang vervlogen tijden is geweest?' Waarschijnlijk wel. 'Mijn beppe deed dat al met flanelplaten'. 'Met de postduif kan het ook'. 'Die nieuwe voorzitter wordt vanzelf oud.' 'Vroeger had je ook al oefenaars op de kansel.' En: 'Mijn grootouders leefden al sober en groen, die konden meer niet eens betalen!' Tja, dat is waar. En toch zoeken we steeds weer iets nieuws om aan elkaar te vertellen, misschien wel omdat het echt Nieuwe bijna niet in woorden te vatten is. Met Pasen proberen we er van te zingen en gaat het als een lichtend vuurtje de kerk door: 'Hij leeft!' We fluisteren het meer dan dat we het zeggen, zo moeilijk is het te bevatten: 'Hij is opgestaan! God blijft zijn schepping trouw!' En weer heeft Prediker gelijk: ook dit was al zo sinds oude tijden. Maar juist dat geeft moed voor de onze. De Heer die ooit met het project aarde begon, die laat dat ondanks alles toch niet los. Het grootste nieuws is dat God nog steeds dezelfde is!

Dat al ons nieuws daar iets van weerkaatsen mag.

Met hartelijke groet,
ds. Riemer Praamsma, uw classispredikant

PS: Mededelingen voor het volgend nummer (21 mei) graag inleveren vóór 14 mei.

Geandewei neemt de nieuwsbrief van Classis Fryslân integraal over zodat die niet los verspreid hoeft te worden door de aangesloten gemeenten. De inhoud valt buiten de verantwoordelijkheid van de redactie

Scriba: Hanneke Dijkstra | 0512-363548 | classisfryslan@gmail.com

Classispredikant: ds. Riemer Praamsma | 06-58013225 | r.praamsma@protestantsekerk.nl

Bericht uit het Bonifatiuspark in Dokkum Lijden, sterven en nieuw leven

Op Goede Vrijdag 18 april, 15.00 uur wordt in het Bonifatiuspark de Kruisweg gelopen langs de 14 staties die het lijdensverhaal van Christus uitbeelden. Maar ook op andere momenten kun je in het park uitstekend terecht om Zijn lijden en sterven te gedenken en tegelijk aan de natuur te merken dat dit niet het einde is.

door Kees Bangma

Bent u de afgelopen tijd al in het Bonifatiuspark in Dokkum geweest? Niet? Dan is het rond Pasen een prachtig moment om dat eens te doen. Het is een plek waar we als parochie trots op mogen zijn. De afgelopen jaren is enorm veel werk verzet door een enthousiaste groep van enige tientallen vrijwilligers.

Een aantal is parochiaan, anderen zijn lid van een ander kerkgenootschap, weer anderen zijn in de ban van de sfeer van het park. Sommigen van hen zijn er bijna dagelijks, anderen op de gezellige vrijwilligersdagen eens in de maand. Dan wordt er in groepsverband geschoffeld, gewied en genoten van een gezellige lunch met soep en kroketten. Daardoor ligt het park er schitterend bij.

Spirituele uitstraling

Het is voorjaar en overall barst het nieuwe leven de grond en de bomen uit. Tegelijk heeft het park een spirituele uitstraling. Het lijden en sterven van Jezus is bijna voelbaar in de kruiswegstaties.

Dat krijgt een extra dimensie wanneer je de kruisweg loopt met de audiotour die enkele jaren geleden is gemaakt. Teksten van Titus Brandsma, bewerkt door dominee Herman de Vries en pastor Paul, begeleiden je op je tocht door het park. Het lijden van Jezus eindigt met zijn sterven. En intussen zie je om je heen dat dit niet het einde is door al het nieuwe leven in de natuur.

Ons park is daarmee een prachtig voorbeeld

hoe de parochie midden in de wereld kan staan met het uitdragen van de blijde boodschap. Alle kruiswegstaties zijn geadopteerd door een vrijwilliger die zorgt voor het onderhoud in de directe omgeving.

Bomenproject

Er wordt momenteel gewerkt aan het project 'veertien staties – veertien bomen – veertien verhalen'. De start hiervan is in 2023 gegeven door bisschop Ron van den Hout en onze misdienaars door het planten van de Judasboom bij statie 1. Hiermee gaan we meer aandacht geven aan bomen en struiken met een religieuze betekenis.

We hopen het project begin volgend jaar afgerond te hebben. Dat is vlak voor het moment waarop we op Bonifatiusdag op grootse wijze het honderdjarig bestaan van de Bonifatiusbedevaart naar Dokkum en de oprichting van het park hopen te vieren.

Al met al kun je lijden, sterven en nieuw leven aan den lijve ervaren in het park. Het bruist van de activiteiten en plannen. Ik hoop dat u ervan wilt meegenieten. En als u ook een bijdrage wilt leveren of een idee hebt: Wees welkom!

Kees Bangma is vicevoorzitter van het parochiebestuur van de Pax Christi Parochie voor katholiek Noordoost-Fryslân

Diversen

Groundwork Basictraining komt naar Surhuisterveen, 8 - 10 mei

De Groundwork Basictraining, die tot nu toe vooral in het midden van het land wordt gegeven, komt naar Surhuisterveen, van 8 t/m 10 mei. Tijdens de driedaagse training leer je patronen in je gedrag en je gevoel onderzoeken en herkennen. Op basis van principes uit de psychologie en theologie ontvang je inzicht in je binnenwereld en doe je praktische handvatten op waarmee je zelf aan de slag kunt. De organisatie Groundwork is opgericht door psycholoog Michelle van Dusseldorp, bekend van boeken als *Ik kan veranderen* en *De goed genoeg-ouder*. Informatie op groundwork.nl/trainingen/basictraining.

Fietstocht IZB dit jaar in drie noordelijke provincies, 28 juni

De IZB, vereniging voor zending in Nederland, komt dit jaar met haar Toer voor het Goede Doel naar de noordelijke provincies. Een route van 150 (of 100) kilometer voert zaterdag 28 juni langs inspirerende missionaire plekken in het noorden. De deelnemers maken kennis met IZB-activiteiten waar bruggen worden geslagen tussen de kerk en het dorp. Dit zijn tevens de goede doelen waar de opbrengst naartoe gaat. De sponsortocht is geen wielervedstrijd, de deelnemers houden rekening met elkaar. Met een snelheid van ongeveer 30 km/h genieten ze van de omgeving en de onderlinge gesprekken. Voor start en finish tekent het Drentse Dwingeloo, waar Mark de Jager missionair predikant is in Missie Westerveld. Hiervandaan fietst de groep naar Pioniersplek De Verbinding in Sebaldeburen in Groningen, een 'voorhof' tussen kerk en dorp. Daarna gaat het naar Wijnjewoude in Fryslân, waar een presentatie wordt gegeven over het werk van de GZB, dit jaar voor het eerst medeorganisator. Informatie en inschrijven: toervoorhetgoededoel.nl.

'In Gods naam' met Bas Ragas nog drie keer, ook in Sneek

Na twee succesvolle verlengingen en ruim 70 voorstellingen speelt de theatervoorstelling 'In Gods naam' met Bas Ragas, Lieke van den Broek en Timo Menkveld in mei écht voor de allerlaatste keer. De laatste voorstellingen zijn op woensdag 7 mei in Schouwburg Lochem, woensdag 21 mei in Theater Sneek en zondag 25 mei 2025 in het Caprera Openluchttheater in Bloemendaal. Kaarten zijn te koop op theateringodsnaam.eventgoose.com. Er komt een vervolg op 'In Gods naam' met nieuwe show en een nieuwe artiest en opnieuw met een Bijbelse inhoud. Binnenkort wordt hier meer over bekendgemaakt.

VOLGENDE KEER in Geraardewei

In tsjerke tusken
de wolkeklauwers

Garnalefisker
Folkert Sloot

Emmaüs, een verhaal na Pasen

